

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Departament Mieszkalnictwa

Znak pisma: DM-IV.730.30.2026
Warszawa, 27 lutego 2026 r.

Pan
Piotr Mierzejewski
Dyrektor Zespołu
Prawa Administracyjnego i Gospodarczego
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Dotyczy: pytania o obowiązek odśnieżania drogi dla pieszych i rowerów

Szanowny Panie Dyrektorze,

odpowiadając na wystąpienie z dnia 5 lutego 2026 r., znak pisma: V.7204.86.2025.TS w sprawie pytania, czy obowiązek określony w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹, dalej jako: „ustawa”, obejmuje również ścieżki rowerowe, Departament Mieszkalnictwa w Ministerstwie Rozwoju i Technologii przedstawia następujące stanowisko.

W myśl art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy do obowiązków właścicieli nieruchomości należy zapewnienie utrzymania czystości i porządku przez „uprzątnięcie błota, śniegu lodu i innych zanieczyszczeń z dróg dla pieszych położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taką drogę uznaje się wydzieloną część drogi publicznej przeznaczoną do ruchu pieszych położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości”.

Komentowany przepis wprowadza również dwa wyjątki od wykonania obowiązku uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z dróg dla pieszych - właściciel nieruchomości jest zwolniony z obowiązku oczyszczania drogi dla pieszych w przypadku gdy:

- 1) na drodze dla pieszych dopuszczony jest płatny postój lub parkowanie pojazdów samochodowych, czyli gdy droga dla pieszych faktycznie służy nie tylko ruchowi pieszemu; w takim przypadku obowiązek uprzątnięcia drogi dla pieszych obciąża tego, kto pobiera opłaty z tytułu postoju lub parkowania pojazdów samochodowych, tj. zarząd drogi lub gminę (w zależności od tego, który z tych podmiotów pobiera opłaty),
- 2) droga dla pieszych położona wzdłuż nieruchomości nie jest położona bezpośrednio przy granicy tej nieruchomości, lecz oddzielona np. pasem zieleni.

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 733.

Oznacza to, że gmina co do zasady odpowiada za utrzymanie czystości i porządku na całym swoim obszarze, a wyjątki od tej zasady zostały wyraźnie wskazane w art. 5 ust. 1-4 ustawy.

Przepis art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, oprócz ustawowego nałożenia obowiązku na właścicieli nieruchomości, definiuje również pojęcie drogi dla pieszych, którą jest wydzielona część drogi publicznej przeznaczona do ruchu pieszych położona bezpośrednio przy granicy nieruchomości. Podana w tym przepisie przez ustawodawcę własna definicja drogi dla pieszych jest niezależna od rozwiązań normatywnych przyjętych w innych ustawach. Takie stanowisko zajął między innymi Sąd Apelacyjny w Gdańsku – I Wydział Cywilny w wyroku z dnia 27 marca 2007 r., sygn. akt I ACa 1542/06, w którym stwierdził, że „na użytek ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach definicja chodnika, zawarta w art. 5 ust. 1 pkt 4 tej ustawy, ma charakter samodzielny i zupełny. Taki wniosek wynika z celu wprowadzenia tej definicji, która odnosi się wyłącznie do przewidzianego w ww. przepisie obowiązku sprzątnięcia chodników z określonych bliżej zanieczyszczeń. Ustawodawcy chodziło w tym wypadku o uniknięcie ewentualnych wątpliwości co do sposobu rozumienia tego pojęcia i w rezultacie konieczności sięgania do regulacji, zawartych w innych aktach prawnych.” Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z dnia 19 grudnia 2012 r., sygn. akt II SA/Gl 748/12, podkreślił, że w przepisie art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy „ustawodawca podał także własną definicję chodnika niezależną od rozwiązań normatywnych przyjętych w ustawie o drogach publicznych. Chodnikiem jest wydzielona część drogi publicznej, służąca dla ruchu pieszego, położona bezpośrednio przy granicy nieruchomości. Owa definicja legalna pojęcia "chodnik" nie tylko zatem definiuje to pojęcie na potrzeby tej ustawy, ale również wprowadza wyraźne ograniczenie przedmiotowe poprzez użyte sformułowanie "bepośrednio położone.". Ta wykładnia została również przyjęta przez Sąd Rejonowy w Słupsku – I Wydział Cywilny w wyroku z dnia 3 lipca 2017 r., sygn. akt I C 2361/16, oraz Sąd Okręgowy w Łodzi – III Wydział Cywilny Odwoławczy w wyroku z dnia 12 czerwca 2017 r., sygn. akt III Ca 1971/16.

Departament Mieszkalnictwa podziela stanowisko wyrażone w powyższych wyrokach sądowych. W opinii Departamentu rozwiązania normatywne przyjęte w ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych², ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym³ czy rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych⁴, wydanym na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane⁵ nie mają więc zastosowania przy interpretacji przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Warto również podkreślić, że przepis art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stanowi *lex specialis* w stosunku do ogólnej zasady wyrażonej w art. 20 pkt 4 ustawy o drogach publicznych, zgodnie z którą do zarządcy drogi należy między innymi „utrzymanie części drogi, urządzeń drogi, budowli ziemnych, drogowych obiektów inżynierskich, znaków drogowych, sygnałów drogowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego” oraz „wykonywanie robót interwencyjnych, robót utrzymaniowych i zabezpieczających” (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 listopada 1997 r., sygn. akt K 22/97, oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 stycznia 2016 r., sygn. akt II OSK 1178/14).

² Dz. U. z 2025 r. poz. 889.

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1251 z późn. zm.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1518 z późn. zm.

⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 418 z późn. zm.

Należy także przypomnieć, że przepisy ograniczające uprawnienia obywatelskie lub nakładające na obywateli nowe obowiązki winny być interpretowane ściśle, zawężająco. Rozpatrywany w niniejszym piśmie obowiązek uprzątnięcia błota, śniegu lodu i innych zanieczyszczeń z dróg dla pieszych położonych wzdłuż nieruchomości stanowi przykład obowiązku obywatelskiego nałożonego na właścicieli nieruchomości z uwagi na efektywność tego rozwiązania przy jednoczesnym zwolnieniu z tego obowiązku gmin, podczas gdy – co do zasady – utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Z tej przyczyny przedmiotowy art. 5 ust. 1 pkt 4 musi być interpretowany ściśle, literalnie i nie może być rozszerzany na drogi dla rowerów (ścieżki rowerowe). Gdyby ustawodawcy zależało na tym, aby obowiązek nałożony na właścicieli nieruchomości obejmował również ścieżki rowerowe, uzupełniłby definicję zawartą w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o stosowne brzmienie.

Niezależnie od powyższego informuję, że stanowisko przedstawione w niniejszym piśmie nie jest wiążące i może nie zostać podzielone przez sąd administracyjny.

Informacje dodatkowe

W celu realizacji obowiązku nałożonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), w załączeniu przesyłamy informację o przetwarzaniu danych osobowych.

Z wyrazami szacunku

Eliza Chojnicka

zastępca dyrektora

/ kwalifikowany podpis
elektroniczny /

Załączniki

1. Klauzula informacyjna.

Sprawę prowadzi: Małgorzata Kulasieńska

E-mail: malgorzata.kulasinska@mrit.gov.pl

Telefon: 22 323 42 31

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. L 119 z 4 maja 2016, str. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „RODO”, informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Finansów i Gospodarki, którego obsługę zapewnia Ministerstwo Rozwoju i Technologii z siedzibą w Warszawie, przy Placu Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, e-mail: kancelaria@mrit.gov.pl, tel. +48 222 500 123, adres skrytki na ePUAP: /MRPIT/SkrytkaESP, adres do doręczeń elektronicznych: AE:PL-68477-29007-EFSHR-25. Wykonującym obowiązki Administratora jest Dyrektor Departamentu Mieszkalnictwa w MRiT.
2. Jeśli ma Pani/Pan pytania dotyczące przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, a także przysługujących Pani/Panu praw, może się Pani/Pan kontaktować z Inspektorem Ochrony Danych w MRiT wysyłając informację na skrzynkę: iod@mrit.gov.pl.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c) RODO, tj. w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na Administratorze w zakresie wynikającym z jego właściwości jako Ministra kierującego działem administracji rządowej, w związku z realizacją przepisów ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1370 z późn. zm.) oraz na podstawie art. 6 ust. 1 lit. e) RODO, tj. wykonywaniem przez Administratora zadań realizowanych w interesie publicznym lub sprawowania władzy publicznej powierzonej Administratorowi.
4. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w celu udzielenia odpowiedzi na przesłaną przez Panią/Pana korespondencję w sprawach pozostających w zakresie właściwości Ministra Finansów i Gospodarki. W przypadku braku właściwości Ministra, zastosowanie będą miały odnośne przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572 z późn. zm.)
5. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, ale niezbędne do udzielenia Pani/Panu odpowiedzi.
6. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
 - organy władzy publicznej oraz podmioty wykonujące zadania publiczne lub działające na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa (np. na żądanie sądów, urzędów skarbowych, Prokuratury lub Policji);
 - inne podmioty, które na podstawie stosownych umów podpisanych z MRiT przetwarzają dane osobowe, dla których Administratorem jest Minister Finansów i Gospodarki (np. podmioty świadczące usługi prawne, dostawcy systemów informatycznych i usług IT oraz telekomunikacyjnych, operatorzy pocztowi i kurierzy).

7. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celu ich przetwarzania tj. do chwili załatwienia sprawy, w której zostały one zebrane, a następnie – w przypadkach, w których wymagają tego przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. z 2020 r. poz. 164 z późn. zm.) – przez czas określony w tych przepisach.
8. W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych przysługują Pani/Panu następujące prawa:
 - prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii zgodnie z art. 15 RODO;
 - prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych jeśli są błędne lub nieaktualne, zgodnie z art. 16 RODO;
 - prawo do ograniczenia przetwarzania danych zgodnie z art. 18 RODO;
 - prawo do sprzeciwu zgodnie z art. 21 RODO.
9. Pani/Pana dane nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym również profilowaniu.
10. Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego, ani do organizacji międzynarodowych.
11. W przypadku powzięcia informacji o niezgodnym z prawem przetwarzaniu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego właściwego w sprawach ochrony danych osobowych, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.